

Trasa nr 2: Z Ozimka wokół Jeziora Turawskiego**ROWEREM WOKÓŁ OZIMKA****Trasa nr 2: Z Ozimka wokół Jeziora Turawskiego (29,6 km)**

Jedna z najpiękniejszych tras w okolicach Ozimka, prowadząca nad piękne tereny Jezior Turawskich, pełne ośrodków wypoczynkowych, punktów gastronomicznych, plaż, przystani żeglarskich i terenów wędkarskich. W całości prowadzi oznakowanymi szlakami rowerowymi - najpierw czerwonym, a później zielonym. Wycieczka polecana szczególnie na lato, kiedy aktywny wysiłek na rowerze można połączyć z plażowaniem i całodniowym pobytem nad wodą.

MAPA TRASY:

<https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=1dbdvMpPSCwUAdK6JFgv4oFsJRwnCkbew&usp=sharing>

CIEKAWY MIEJSCA NA TRASIE**Zabytkowy most żelazny w Ozimku**

Najstarszy żelazny most wiszący w Europie kontynentalnej. Oddano go do użytku w 1827 roku. W całości został wykonany w miejscowej Hucie Małapanew. Składa się z 1600 części. Wszystkie zostały wykute ręcznie. Waga konstrukcji to 55 ton, długość przęsła to 28,6 m, a rozpiętość pylonów - 31,5 m. Most stoi w samym centrum miasta, tuż za Parkiem Hutnika. Tuż obok mostu, przy śluzie stoi budynek Muzeum Hutnictwa.

Huta Mała Panew i Muzeum Hutnictwa w Ozimku

Huta Małapanew jest najstarszą działającą hutą w Polsce. Jej historia sięga czasów króla pruskiego Fryderyka II, który w 1753 r. podpisał rozkaz o jej utworzeniu. Uruchomiono ją w 1789 roku i w początkowej fazie jej istnienia produkowano tu niezwykle nowatorskie konstrukcje mostów. Jednym z nich jest najstarszy żelazny most w Europie kontynentalnej, który łączy brzegi przepływającej obok huty Małej Panwi. W czasach II wojny światowej huta stała się zbrojownią produkującą na potrzeby wojskowe. Po II wojnie światowej nastąpił największy rozwój huty, a wraz z nią całego Ozimka. Tuż przy hucie, nieopodal zabytkowego mostu stoi budynek Muzeum Hutnictwa. Oprócz archiwaliów huty można tu obejrzeć wyprodukowane w niej piece, wyroby użytkowe, garnki, naczynia, wyroby artystyczne i sakralne, płaskorzeźby, plakiety, a nawet monety i numizmaty. Muzeum otwarte jest w soboty w godz. 10-14 i niedziele w godz. 13-17.

Kościół i dawny cmentarz ewangelicko-augsburski w Ozimku

Parafia ewangelicka istnieje w Ozimku od 1768 roku. Przez pierwsze 50 lat funkcjonowała bez swojego kościoła, a nabożeństwa odbywały się w nieistniejącym już tzw. „zameczku”, gdzie urządzaono salę modlitwy. Budowę obecnego kościoła zakończono w 1821 roku. Nie posiadał on jeszcze wieży, a obok niego stała drewniana dzwonnica. Wieżę dobudowano dopiero w 1860 roku, przenosząc do niej dzwony. Tuż obok kościoła znajduje się niewielki park, który powstał w miejscu dawnego cmentarza ewangelickiego. Grzebano tutaj pracowników huty oraz mieszkańców przyhutniczych osiedli. W latach powojennych cmentarz uległ całkowitej dewastacji, a w latach 60-tych XX wieku został zlikwidowany. Na centralnym skwerze parku stoi metalowa makieta zabytkowego, ozimskiego mostu. Tuż obok parku znajduje się nowy cmentarz, na którym pochowany jest założyciel huty w Ozimku, Johann Georg Rehdanz.

Ogród kwietny w Antoniowie

W Antoniowie przy ul. Stawowej znajduje się zapierający dech w piersiach ogród gęsto obsadzony egzotycznymi gatunkami roślin kwitnących. Mimo niewielkich rozmiarów posiada on naprawdę wiele pięknych drzew i krzewów. Jest tu niewielki strumyk z mostkiem, a na niewielkim wzniesieniu stoi altana i pięknie wyrzeźbiony „hotel dla owadów”.

Huta szkła w Jedlicach

Pierwotnie istniał tu zakład hutniczy, w którym produkowano drut i gwoździe. Powstał on w 1775 roku. Później uruchomiono tu produkcję młotków i innych narzędzi, a w 1800 roku otwarto walcownię blach. Huta szkła powstała tu dopiero w 1960 roku. Z dawnych zabudowań huty do dziś zachowały się: budynek z 1805 roku, dworek „Beatka” oraz zabytkowe domy robotnicze z przełomu XVIII i XIX wieku.

Szczedrzyk

Jedna z najpiękniejszych miejscowości gminy Ozimek, leżąca nad południowym brzegiem Jeziora Turawskiego. Tutejszy brzeg jeziora zasiedlają liczne ptaki wodne, które gniazdują na zalanych wodą drzewach i w otaczających je zaroślach. W Szczedrzyku warto zobaczyć: neogotycki kościół św. Mikołaja, stojący za nim pomnik ofiar I i II wojny światowej z piękną rzeźbą św. Jerzego pokonującego smoka oraz kilka zabytkowych kapliczek umiejscowionych w różnych punktach wioski. W Szczedrzyku możemy również zjeść w którejś z restauracji, albo uzupełnić napoje w którymś ze sklepów.

Lasy Stobrawsko-Turawskie

Obszar chronionego krajobrazu, lasy występujące w gminach: Ozimek, Turawa, Chrzastowice, Murów, Popielów, Łubniany. Są one pozostałością Puszczy Śląskiej. Znajdziemy tu bory wilgotne, mieszane i świeże z przewagą drzewostanu sosny. Występuje tu kilka florystycznych rezerwatów przyrody.

Jeziora Turawskie

Powstało w latach 30-tych XX w. na dobrach hrabiego Hubertusa. Sztuczny zbiornik na Małej Panwi miał chronić Opole przed powodzią, ale także pełnić funkcje wypoczynkowe i rekreacyjne. Podobno hrabia Hubertus, aby uzyskać zgodę na jego budowę, musiał spotkać się z Adolfem Hitlerem. Jezioro powstało w 1938 roku. Ma 24 km² powierzchni i 13 m. głębokości. Wokół jeziora znajdziemy liczne, hotele, pensjonaty, domki letniskowe, punkty gastronomiczne, przystanie żeglarskie, wypożyczalnie sprzętu wodnego i wiele innych atrakcji. Obok są trzy inne jeziora: Średnie, Małe oraz nieco oddalone na północ Jezioro Srebrne.

Pałac w Turawie

Pałac w stylu barokowym został wzniesiony w połowie XVIII w. dla pana tamtejszych dóbr, Martina Scholza von Loewenkorna. Do dziś dobrze zachowały się dekorowane w stylu neorokokowym wnętrza z piękną salą balową. W 1937 roku ostatni właściciele zamku przekazali go na sierociniec. Do niedawna istniał tu dom dziecka. Pałacu nie da się zwiedzić, można go tylko zobaczyć z zewnątrz.

PRZEBIEG TRASY

OZIMEK (ul. Wyzwolenia - ul. Powstańców Śląskich) - **ANTONIÓW** - **JEDLICE** - **CZERWONY SZLAK ROWEROWY** - **DYLAKI** (ul. Jakuba - ul. Szymona - mostek na Libawie) - **CZERWONY SZLAK ROWEROWY** - **JEZIORO TURAWSKIE**, brzeg północny - **TURAWA-RYBACZÓWKA** - **NIEBIESKI SZLAK ROWEROWY** - zapora na Małej Panwi - **ZIELONY SZLAK ROWEROWY** (zachodni brzeg Jeziora Turawskiego) - **JEZIORO ŚREDNIE** - **JEZIORO MAŁE** - Ośrodek wypoczynkowy „Jowisz” - **ZIELONY SZLAK ROWEROWY** - **SZCZEDRZYK** - **JEDLICE** - **ANTONIÓW** - **OZIMEK** (ul. Powstańców Śląskich - ul. Wyzwolenia)

Wycieczkę rozpoczynamy przy **ul. Wyzwolenia**, niedaleko **zabytkowego mostu żelaznego**. Kierujemy się na północ, przejeżdżamy przez dwa ronda w centrum miasta i skręcamy w lewo, w **ul. Powstańców Śląskich**. Po chwili **przecinamy prosto drogę krajową nr 46** i wjeżdżamy do **Antoniowa**. Jedziemy przez całą wioskę drogą dla samochodów lub wąskim ciągiem pieszo-rowerowym z prawej strony drogi i docieramy do **Jedlic**. Tu, przy **moście na Małej Panwi** zjeżdżamy z asfaltowej drogi w prawo, na **czerwony szlak rowerowy**. Kilkaset metrów dalej wjeżdżamy do lasu i jedziemy ok. 3 km piękną drogą meandrującą pomiędzy leśnymi łąkami, dojeżdżając do **Dylaków**. Tu, na samym początku wioski skręcamy w lewo, w **ul. Szymona** i zaraz potem, na skraju lasu w prawo. Trzysta metrów dalej znów skręcamy w lewo i od razu w prawo. Przejeżdżamy przez **mostek na Libawie** i jedziemy skrajem lasu, po prawej stronie mijając łąki. Gdy łąki się skończą, droga zakręca w prawo i dociera do skrzyżowania leśnych dróg, na którym skręcamy ostro w lewo. Jedziemy ok. kilometra, docierając do pierwszych **domków letniskowych** ukrytych w lesie. Tuż za nimi czeka nas krótki podjazd, za którym skręcamy w lewo. Po chwili na rozwidleniu skręcamy w prawo, omijając główną drogę pomiędzy ośrodkami wypoczynkowymi i domkami letniskowymi. Za nimi droga meandruje po mniej zabudowanych terenach i dociera do

głównej promenady spacerowej nad Jeziorem Dużym. Czerwony szlak rowerowy na jej początku skręca w prawo i od razu w lewo, prowadząc mniej zatłoczoną **ul. Biwakową**, równoległą do promenady. Na jej końcu skręcamy w prawo i po chwili dojeżdżamy do głównej drogi gminnej prowadzącej nad jezioro. Tu skręcamy w lewo. Możemy pojechać szosą dla samochodów lub skręcić wcześniej w polną drogę prowadzącą na wał jeziora. Obydwie drogi prowadzą nas do domków letniskowych w **Turawie-Rybaczówce**.

W Rybaczówce możemy zboczyć z trasy głównej na północ, by odwiedzić nieco oddalone **Jeziro Srebrne** (opis dojazdu poniżej). Jadąc trasą główną, wjeżdżamy na krótką chwilę na **niebieski szlak rowerowy**, którym docieramy do **zapory na Małej Panwi**. Tuż za nią znajduje się droga dojazdowa do **centrum Turawy** (skręt w prawo), do której warto zajrzeć, by obejrzeć piękny **barokowy pałac** i kameralny **park edukacyjny Nadleśnictwa Turawa**. Jadąc dalej **wzdłuż zachodniego brzegu Jeziora Turawskiego**, wjeżdżamy na **zielony szlak rowerowy** i możemy poruszać się na dwa sposoby. Pierwszy to przejazd szeroką drogą szutrową biegnącą dołem wału jeziora, którą poprowadzony jest szlak rowerowy. Drugi to przejazd wąską ścieżką na szczycie wału, skąd roztacza się piękny widok na całe jezioro. Po przejechaniu ok. 1 km. po prawej stronie mijamy **Kotórz Wielki** z charakterystyczną wieżą kościoła. Jeśli wybraliśmy drogę dołem wału, to następne kilkaset metrów musimy pokonać dość ruchliwą drogą gminną. Na końcu wału trasa naszej wycieczki skręca w lewo i wjeżdża do lasu. Po chwili po prawej stronie mijamy **Jeziro Średnie**, widząc jednocześnie z lewej strony **Jeziro Duże**. Jadąc cały czas **wzdłuż brzegu** tego drugiego, po chwili mijamy ukryte w lesie **Jeziro Małe**. Tuż za nim kończy się asfaltowa droga, a nasza trasa skręca w prawo, w **leśną ścieżkę**. Okrążamy lasem **Jeziro Małe** i na pierwszym rozwidleniu skręcamy w lewo. Jedziemy ok. 300 m krętą i wąską leśną ścieżką, by tuż za nią wyjechać na asfaltową drogę obok **niewielkiego zakładu karnego**. Tuż za nim skręcamy w lewo i podjeżdżamy lekko pod górę drogą z betonowych płyt. Przejeżdżamy pomiędzy **parkiem linowym** z prawej, a **Ośrodkiem Wypoczynkowym Jowisz** z lewej i skręcamy w prawo. Jedziemy cały czas prosto drogą, przy której stoi wiele domków letniskowych. Niecały kilometr dalej wjeżdżamy z lasu i widzimy przed sobą pierwsze zabudowania **Szczedrzyka**. W dalszą drogę możemy pojechać dwoma różnymi drogami. Trasa główna wycieczki prowadzi przez centrum wioski i dalej asfaltową szosą do Jedlic. Wariant alternatywny to przejazd wałem jeziora, którym dotrzemy do niezwykłych rozlewisk z zalanyymi wodą drzewami i zaroślami (opis poniżej).

W Szczedrzyku dojeżdżamy do głównej **ul. Opolskiej**, skręcamy w lewo i przejeżdżamy przez całą wioskę. Sześćset metrów **za kościołem** skręcamy w prawo **w kierunku Jedlic**. W **Jedlicach** mijamy **hutę szkła, most na Małej Panwi** i wjeżdżamy do **Antoniowa**. Za Antoniowem przejeżdżamy ostrożnie przez **rondo na drodze krajowej nr 46** i wjeżdżamy **do Ozimka ul. Powstańców Śląskich**, którą docieramy do mety naszej wycieczki w centrum miasta.

JEZIORO TURAWSKIE - PRZEJAZD PRZEZ SIEDLISKA PTAKÓW

Jadąc **zielonym szlakiem rowerowym po południowej stronie Jeziora Turawskiego**, skręcamy przed pierwszymi zabudowaniami **Szczedrzyka** w lewo, w wąską ścieżkę wjeżdżającą na wał jeziora. Po chwili roztacza się przed nami piękny widok na jezioro, a kilometr dalej docieramy do porośniętych drzewami i zaroślami **rozlewisk, które są siedliskami licznych gatunków ptaków wodnych**. Warto zatrzymać się tu na dłuższe obserwacje przyrodnicze. Za siedliskami ptaków **wjeżdżamy z wału tuż przed budynkiem zapory na Małej Panwi**. Jedziemy wąską i wyboistą ścieżką polną biegnącą prostopadle do wału jeziora i docieramy nią do **asfaltowej szosy Szczedrzyk - Jedlice**. Skręcamy w lewo i wracamy na trasę główną naszej wycieczki.

opis trasy, zdjęcia i mapa:

Przemysław Supernak, SuperGlob

<https://pl-pl.facebook.com/superglob1/>